

**UNESCO
ANYANYELV
NEMZETKÖZI NAPJA**

MEGHÍVÓ

**Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Kulturális Szakbizottsága
tisztelettel meghívja**

***A kulturális és nyelvi sokszínűség lehetőségei és korlátai a
Kárpát-medencében
című,***

**a Magyar Tudományos Akadémián rendezendő műhelykonferenciájára
az Anyanyelv Nemzetközi Napján, 2013. február 21-én.**

**A rendezvény időpontja: 2013. február 21., 9–17 óra
Helyszíne: MTA Székház
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.**

**UNESCO
INTERNATIONAL
MOTHER LANGUAGE DAY**

INVITATION

**UNESCO National Committee Hungary, Cultural Subcommittee
takes the pleasure to invite you to the conference**

***Problems and Prospects of the Cultural and Linguistic Diversity
in the Carpathian Basin***

on the UNESCO International Mother Language Day

21 February, 2013

**Date and place of the event:
21. February, 2013, 09.00 – 17.00
Hungarian Academy of Sciences, Small Hall
H-1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.**

Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága Kulturális Szakbizottsága a Magyar Tudományos Akadémiával, az MTA Nyelvtudományi Intézete Többnyelvűségi Kutatóközpontjával, a Nemzeti Közművelődési és Közgyűjteményi Intézettel és a British Council magyarországi képviseletével együttműködve 2013. február 21-én *A kulturális és nyelvi sokszínűség lehetőségei és korlátai a Kárpát-medencében* címmel az Anyanyelv Nemzetközi Napján műhelykonferenciát rendez. A vitaindító előadások, a hozzászólások és kerekasztal-beszélgetések főként a térség történeti-társadalmi örökségének sajátosságait, kisebbségi nyelvi elrendezéseinek közös és eltérő vonásait kiemelve egy eddig kevésbé tematizált nézőpontból kívánják ráirányítani a figyelmet a magyarországi nemzetiségek/kisebbségek anyanyelvei, valamint a Kárpát-medence kisebbségi régióiban élő magyar közösségek magyar nyelve megőrzésének, fejlesztésének lehetőségeire és problémáira, kitekintve más régiók gyakorlataira is.

A nyelvi sokszínűség támogatása és a kedvezőnek látszó jogi eszközök még az elismert kisebbségi nyelvek használói számára sem garantálhatják automatikusan a kisebbségi anyanyelvek megőrzését egy új, elvárt többnyelvű elrendezésben. A rendezvény résztvevői arra keresik a választ, vajon a háromnyelvű formula s benne az anyanyelv megőrzése kisebbségi helyzetben milyen problémákat és lehetőségeket jelent, illetve milyen áldozatokkal jár e nyelvek használói számára az oktatás, a jogérvényesítés, a kultúra, a tudomány, a vallás vagy az üzleti élet színterein. Egyszerűsített láthatóvá kívánjuk tenni a szóban forgó területeken működő nemzetközi gyakorlatokat is egy most lezáruló, Európa 24 országának többnyelvűségi helyzetét egységes módon és összevethetően feltáró nemzetközi kutatás, a Nyelvekben Gazdag Európa – Language Rich Europe című projektum tükrében.

A tanácskozás eredményei hozzájárulhatnak az angol globális térnyerésével párhuzamosan egyre veszélyeztetettebbé váló nem hivatalos anyanyelvek (nemzeti és etnikai kisebbségek, regionális nyelvek, bevándorló nyelvek) megőrzéséhez és fejlesztéséhez, segíthetnek a kultúrák közötti párbeszédet és a funkcionális többnyelvűséget előmozdító, átgondolt Kárpát-medencei nyelvstratégiák, kutatási és oktatási irányelvek kialakításában is.

The Cultural Committee of the Hungarian National Commission for UNESCO, in cooperation with the Research Centre for Multilingualism of the Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences, and the Hungarian representative of the British Council, is pleased to announce its conference: *Problems and Prospects for Cultural and Linguistic Diversity in the Carpathian Basin – The situation of minority mother tongues in light of the Barcelona objectives (mother tongue +2 languages)*, which will be held on International Mother Language Day. Keynote presentations and roundtable discussions will mainly focus on the characteristics of socio-historical heritage as well as common and different features of minority language arrangements in the region. From a hitherto lesser-discussed perspective, these discussions intend to draw attention to the problems and possibilities of the maintenance and development of mother tongues of nationalities/minorities living in Hungary as well as the language of Hungarian communities living in minority regions of the Carpathian Basin, taking into account practices of other regions as well.

Supporting linguistic diversity and apparently beneficial legal instruments cannot automatically guarantee, even for the users of recognized minority languages, the maintenance of minority mother tongues in a new, expected multilingual setting. Participants of the event seek to answer the question what kind of problems and opportunities may occur in a minority situation due to the trilingual formula including the preservation of mother tongue, and what additional costs and efforts it takes for these language users in the domains of education, law enforcement, culture, science, religion and business. At the same time, we wish to make visible the international practice used in the areas concerned in light of an international research project called Language Rich Europe. The project, revealing the multilingual situation of 24 countries and regions of Europe in a consistent and comparable way, is just about to be completed.

The findings of the conference may contribute to the maintenance and development of non-official mother tongues (languages of national and ethnic minorities, regional languages, immigrant languages) which become increasingly endangered with the global expansion of English. Furthermore, the results may help to develop thoughtful language strategies as well as research and educational guidelines promoting intercultural dialogue and functional multilingualism in the Carpathian Basin.

PROGRAM

Bevezető: **Visy Zsolt**, elnök
UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Kulturális Szakbizottság

9:00 – 9:15 A konferencia résztvevőit köszönti **Réthelyi Miklós**, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság elnöke
A konferenciát megnyitja **Maróth Miklós** akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke

BEVEZETŐ ELŐADÁSOK

Szekcióelnök: **Bartha Csilla**

9:15 – 9:45 **Tjeerd de Graaf**: Description of Minority Languages in Russia on the Basis of Historical Data, Sound Archives and Field Work

9:45 – 10:05 **Vizi Balázs**: Társadalmi, gazdasági integráció és a kisebbségi nyelvek Európában

10:05 – 10:25 **Szarka László**: Ethnoregionális folyamatok a Kárpát-medencében

10:25 – 10:40 **Papp. Z. Attila**: A kisebbségi oktatás lehetséges láttelepe a PISA vizsgálatok alapján

10:40 – 10:50 Kávészünet

I. szekció

NYELVPOLITIKA, NYELVI TERVEZÉS ÉS TÖBBNYELVŰSÉGI STRATÉGIÁK
LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

Szekcióelnök: **Csernicskó István**

10:50 – 11:05 **Csernicskó István**: A nyelvek (nyelv)politikai elrendezésének változásai a mai Kárpátalja területén az elmúlt 100 évben: tanulságok a mának?

11:05 – 11:20 **Szalayné Sándor Erzsébet**: A nyelvi sokszínűség elve és gyakorlata az Európai Unióban

11:20 – 11:50 **Felkért hozzászólók** **Brenner Koloman**
Sokcsevits Dénes
Szabómihály Gizella
Szoták Szilvia

11:50 – 12:00 **Vita**

II. szekció

ANYANYELV, TÖBBNYELVŰSÉG, KISEBBSÉGI OKTATÁS
Szekcióelnök: **Vančóné Kremmer Ildikó**

12:00 – 12:15 **Vančóné Kremmer Ildikó**: Az oktatás szükségessége és szerepe a kisebbségi nyelvek megőrzésében

12:15 – 12:30 **Lakatos Szilvia**: A romani nyelv megjelenése a köz- és felsőoktatásban

12:30 – 13:00 **Felkért hozzászólók** **Bartha Csilla**
Fedinec Csilla
Hattyár Helga
Kolláth Anna
Lehocki Anna

13:00 – 13:15 **Vita**

13:15–14:00 **Ebédészünet**

III. szekció

KISEBBSÉGI ANYANYELVEK ÉS KULTÚRÁK A KUTATÁSOK TÜKRÉBEN
Szekcióelnök: **Borbély Anna**

14:00 – 14:15 **Borbély Anna**: Anyanyelv és magyarországi kétnyelvű közösségek

14:15 – 14:30 **Horváth István**: Kisebbségi többnyelvűségek társadalmi beágyazottsága

14:30 – 15:00 **Felkért hozzászólók** **Erb Maria**
Hornokné Uhrin Erzsébet
Lanstyák István
Sorbán Angéla
Voigt Vilmos

15:00 – 15:15 **Vita**

15:15 – 15:30 **Kávészünet**

IV. szekció

KISEBBSÉGI ANYANYELVEK ÉS KULTÚRÁK MEGŐRZÉSÉNEK ÉS FEJLESZTÉSÉNEK TÉNYEZŐI (IDENTITÁSOK, VALLÁS, MÉDIA, ÜZLETI ÉLET ÉS GAZDASÁG)

Szekcióelnök: Kovács Mária

15:30 – 15:45	Kovács Mária - Kecskés Judit: Az anyanyelv fogalma soknyelvű iskolai közösségben
15:45 – 16:00	Várad Tamás: Anyanyelvünk digitális fenntartásáért
16:00 – 16:30	Felkért hozzászólók Fóris Ágota Kozmács István Lakatos Péter Lásztity Péró Pintér Tibor
16:30 – 16:45	Vita
16:45 – 17:00	Zárszó

A konferencia támogatói

Sponsors:

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Magyar Tudományos Akadémia
MTA Nyelvtudományi Intézet
Nemzeti Közművelődési és Közgyűjteményi Intézet
British Council

